

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Euroopa Keskpagale „Pangakriiside lahendamise fondid”

KOM(2010) 254 lõplik

(2011/C 107/03)

Raportöör: **Lena ROUSSENOVA**

26. mail 2010 otsustas Euroopa Komisjon vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 304 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ja Euroopa Keskpagale „Pangakriiside lahendamise fondid”

KOM(2010) 254 (lõplik).

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 1. veebruaril 2011.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 469. istungjärgul 16.–17. veebruaril 2011 (16. veebruari istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 193, erapooletuks jäi 4.

1. Järeldused ja soovitused

1.1 Komitee ühineb komisjoni peamise sooviga, et maksumaksjate raha ei kasutataks uuesti pankade kahjude korvamiseks, ning toetab põhimõtteliselt riiklike eelarhastatavate pangakriiside lahendamise fondide ühtlustatud võrgustiku loomist, mis oleks seotud koordineeritud siseriikliku kriisiohjamiskorraga. Komitee tunneb siiski muret selle pärast, et toimivate pangakriiside lahendamise fondide süsteemi loomiseks peaksid liikmesriigid konkurentsivõime vältimiseks eelnevalt leppima kokku ühiste meetodite ja ühtsete eeskirjade vastuvõtmise suhtes. Praegu näib, et on märke vastupidisest. Páris mitu liikmesriiki on juba algatanud või kavandavad fiskaalmeetmeid oma halva eelarve seisuga parandamiseks või turgude tugevdamiseks: juba on tekkinud ebavõrdsed konkurentsitingimused. Praegust olukorda realistlikult hinnates ja seniseid kogemusi arvestades on **raskes uskuda**, et lahenduse võiks leida kiiresti. Veelgi järkjärgulisem lähenemisviis võimaldaks võib-olla mõnda neist erinevustest aja jooksul vähendada.

1.2 Mis puutub **konkurentsi**, siis alati peaks olema peamine eesmärk säilitada võrdsed konkurentsitingimused riiklikul, Euroopa ja ülemaailmsel tasandil. Pangakriiside lahendamise fondide kava selle praegusel kujul võib põhjustada häireid riiklikul tasandil, kuna ta mõjutab vaid osa finantssektorist, ELi tasandil aga seetõttu, et ta põhjustab uusi kulusid mõne riigi juba niigi nõrgale finantssektorile, ja kogu maailmas seetõttu, et konsensuse saavutamine G-20 tasandil on väga ebatõenäoline.

1.3 **Suurt muret valmistab makromajanduslik stsenaarium**. Kõik riigiasutused ja rahvusvahelised organisatsioonid avaldavad pangandussektorile survet, et see reaalmaajandust rohkem krediteerides olukorda parandaks. Hinnangute kohaselt

on uued usaldatavusnormatiivid, uued kapitalinõuded ja uued maksud vajalikud, seejuures peaksid asutused üritama leida mõistliku tasakaalu **vastandlike vajaduste – riigielarve rahastamiseks vajaliku kapitali ja reaalmaajanduse vajaduste vahel**. Praegu on pangakriiside lahendamise fondide kava liiga ebamäärane ja ei võimalda seetõttu teha täpseid arvutusi, et tagada vajalikud investeeringud tootmisse, majanduskasvu ja töökohtadesse. Ilma asjakohase prioriteetide järjestamise ja iga etapi rakendamise sobiva ajastamiseta on raske saavutada seda, et väljapakutud pangakriiside lahendamise fondi kava oleks mõlemal suunal kasulik.

1.4 Komitee on veendunud, et enne mis tahes sammude astumist pangamaksude kasutuselevõtuks peaks komisjon põhjalikult hindama maksude ja pangakriiside lahendamise fondide kumulatiivset mõju ja võtma arvesse komitee poolt eespool, eriti punktis 1.3 väljendatud muresid. Enne pangakriiside lahendamise fondi kasutuselevõtu otsustamist tuleb hinnata kogu kava kulude mahtu, seda, mis ulatuses kava mõjutaks pangandussektori laenuandmise võimet, ja seda, kui kaua kulub aega, enne kui pangakriiside lahendamise fond muutub piisavalt tugevaks või saavutab oma kavandatud mahu. Komitee soovib anda need hinnangud vastavalt halvimalle stsenaariumile tagamaks, et kava on realistlik ja toimiv ka kriisi ajal, kui ühest küljest on pankadel raskusi pangakriiside lahendamise fondi maksete tegemisega ja teisest küljest on just aeg, kui fondi vahendeid vajatakse.

2. Sissejuhatus

2.1 Euroopa Komisjon tervitas 2009. aasta septembris G-20 kohtumisel Pittsburghis esiletoodud sõnumit, et maksumaksja raha ei tuleks uuesti kasutada pankade kahjumite korvamiseks, ja teeb tööd selle eesmärgi saavutamiseks vähemalt kahel täien-daval viisil:

- a) vähendades pankade pankrottide tõenäosust tugevama **makro- ja mikromajandusliku tasandi järelevalve, ettevõtete parema juhtimise ja karmimate regulatiivsete standardite** kaudu ning
- b) tagades, et kui neile meetmetele vaatamata toimub pankrotistumine, siis on **kriisi nõuetekohaseks ja õigeaegseks lahendamiseks olemas asjakohased hoovad, sh piisavad rahalised vahendid.**

2.2 Teatistes KOM(2010) 254 lõplik esitatakse komisjoni arvamus selle kohta, kuidas finantssektor saaks kõigi kriiside ennetamise ja ohjamise meetmete raames osaleda makseraskustesse sattunud pankadega seotud kriiside lahendamise kulude rahastamises. Komisjon on veendunud, et pangamaksudest eelrahastatavad pangakriiside lahendamise fondid peaksid moodustama osa finantsstabiilsuse raamistikust ja kriisiennetusele suunatud laiematest finantsüsteemi reformidest. Neid peetakse pankrotistuvate pankade puhul asjakohaseks sekkumise ja kriiside lahendamise mehhanismiks, mille abil on võimalik vähendada pankrotiga kaasnevaid kulusid avaliku sektori jaoks. Teatistes selgitatakse pangakriiside lahendamise fondide eesmärki, võimalikku mahtu ja tingimusi, mille korral neid on võimalik luua.

2.3 Euroopa Komisjoni eesmärk on võtta pangakriiside lahendamise fondide puhul kasutusele ELi lähenemisviisi ja lõppkokkuvõttes luua väga soovitava lahendusena kogu ELi hõlmav fond. Komisjon leiab siiski, et oleks väga raske alustada kogu ELi hõlmava pangakriiside lahendamise fondi loomist olukorras, kus **puudub ELi integreeritud järelevalve ja kriisiohjamise raamistik. Seetõttu peetakse asjakohaseks esimeseks sammuks riiklike eelrahastatavate kriiside lahendamise fondide ühtlustatud võrgustikul põhineva süsteemi loomist, mis on seotud koordineeritud siseriikliku kriisiohjamiskorraga.**

2.4 Komitee pooldab kõiki ettepanekuid, mille eesmärk on finantssektori tugevdamine ja tulevaste kriiside ennetamine, ja kiidab selles kontekstis **põhimõtteliselt** heaks komisjoni teatistes KOM(2010) 254 lõplik esitatud algatused ja soovitusel pangakriiside lahendamise fonde käsitleva ELi lähenemisviisi kohta, kuid samal ajal on komiteel ka mõned kahtlused. Komitee arvates ei pruugi mõned algatused olla praegu mõnes liikmesriigis kohaldatavad ja vastuvõetavad, samas kui teised vajavad veel kaalumist, analüüsi ja selgitamist.

2.5 Uue kriisiohjamise ja ennetamise raamistiku eesmärk on tagada, et suurte pankade pankrottide korral on liikmesriikidel olemas ühised hoovad, mida on võimalik kooskõlastatult raken-

dada selleks, et kaitsta finantsüsteemi tervikuna, vältida kulusid maksumaksjatele ja tagada võrdsed konkurentsitingimused. Need **ühised kriisilahendamise meetmed** peaksid tagama, et pangakriisi nõuetekohane lahendamine on **usaldusväärne võimalus mis tahes pangale, sõltumata selle suurusel või keerukusest**. Panga suuruse mõiste on tähtis. Ehkki põhimõtteliselt tuleks tagada „kõikide“ pankade nõuetekohane pankrot, on siiski oluline **määratleda „suure“ või „suuremahulise“ pankroti mõiste. Probleeme võivad tekitada väga suured ja keerukad finantseerimisasutused** (nimelt rahvusvahelised kontsernid, mis ei pruugi asuda Euroopas või peamiselt Euroopas). Suuremate pankade pankrotid võivad vajada erikohtlemist, millega tõenäoliselt kaasneb juriidilise isiku jätkuvalt tegutsevana hoidmine ümberstruktureerimise, võlgade mahakandmise ja seniste aktsionäride osakaalu vähendamise või aktsiate tühistamise teel. Meetmete osana võib vajalikuks osutuda teatud mahus lisarahastamine fondist.

2.6 20. oktoobril 2010. aastal võttis komisjon vastu tegevuskava, milles oli määratletud täieliku ELi kriisiohjamise raamistiku ajakava, meetmed, mehhanismid ja kavad. 2011. aasta kevadel esitatakse vastavad õigusakti ettepanekud kriiside ohjamise ja kriisilahendamise fondide kohta. Praegu saab komitee väljendada vaid mõningaid esialgseid ootusi ja teha märkusi. **Toimimise alguskuupäev** sätestatakse direktiiviga, tingimusel et see vastu võetakse. Kõige tõenäolisema prognoosi kohaselt, võttes arvesse asjaolusid ja komisjoni lubadust kiita asjaomased õigusakti ettepanekud heaks 2011. aasta kevadeks, võiks arvata, et see juhtub parimal juhul 2013.–2014. aastal. Kõikide fondide puhul läheb aega, enne kui need saavutavad oma kavandatud mahu, kuid arvestades, et nende puhul kasutatakse nii kriisile järgnevat kui ka eelnevat rahastamist, siis teoreetiliselt võiksid need hakata toimima kohe, kui õigusaktid liikmesriigis jõustuvad. Siiski tuleks arvestada seda, et mõned liikmesriigid on teatanud, et nad ei kavatse lähiajal pangamakse kasutusele võtta, sest kriis ei mõjutanud tugevalt nende pangandussektorit ja selle seisund on endiselt stabiilne. Seega tuleb pangakriiside lahendamise fondi käsitleda **finantskriiside lahendamise vahendina kesk-pikas kuni pikas perspektiivis.**

3. Konkreetsete märkused

3.1 Lähenemisviisi pangakriiside lahendamise fondidele

3.1.1 Komitee nõustub komisjoni lähenemisviisiga, mille kohaselt tehakse ettepanek luua esimese sammuna siseriiklike pangakriiside lahendamise fondide ühtlustatud võrgustik, mis on seotud koordineeritud siseriikliku kriisiohjamiskorraga. Siiski soovib komitee samal ajal luua kõnealune võrgustik järk-järgult ja arvestades hoolikalt iga liikmesriigi konkreetset olukorda. Saksamaa ja Rootsi on alustanud tööd oma fondide loomisega, millesse kogutaks raha maksudest / maksetest. **Praegu on neil mõlemal fondi loomiseks oma meetod ja eeskirjad ning käesolevas etapis ei saa komitee öelda, milliseid eeskirju tuleks eelistada.**

3.1.2 Arvestades asjaolu, et mõned riigid juba tegelevad riigipõhiste pangamaksude, maksude ja süsteemide kasutuselevõetuga, on komitee veendunud, et **kõige esimese sammuna tuleks arutada maksude mõningaid ühiseid aluspõhimõtteid ja näitajaid ning neis kokku leppida**, et vältida konkurentsi-moonutusi ELi finantssektoris. Komitee pooldab järkjärgulist lähenemisviisi, millega tehakse vahet lähiaja ja keskpika perspektiivi eesmärkide vahel ⁽¹⁾. Lühiajalises perspektiivis võiks loota, et liikmesriigid saavutavad teatud kokkuleppe maksubaasi, maksu-määra ja kohaldamisala suhtes, jättes samas ruumi teatud paindlikkusele, arvestades õiguslikus raamistikus toimuvaid muutusi ja liikumist suurema ühtlustamise suunas. Pärast seda võiks kaaluda järkjärgulist lähenemisviisi lihtsa ja sobiva maksu kasutuselevõetuks, millele järgneks rohkem ühtlustatud pangamaksude süsteem ja pangakriiside lahendamise fondide kasutuselevõtt.

3.1.3 Komitee peab järkjärgulist lähenemisviisi asjakohasemaks ja realistlikumaks, sest selle kaudu on võimalik arvestada teatud erinevusi viisis, kuidas finantskriis on erinevaid liikmesriike mõjutanud, ning riikide konkreetset kriisile reageerimise viisi:

- kriis tabas erinevaid liikmesriike erineval ajahetkel ning mõjutas neid erineval viisil ja erinevas ulatuses. Riigid jõuavad kriisi ja väljuvad kriisist erineval ajal ning samuti on erinev aeg, mil nad on võimelised looma oma pangakriiside lahendamise fondide;
- mõnede liikmesriikide finantssektorit ei mõjutanud finantskriis tõsiselt ja nad ei ole palunud abi. Seevastu on ülemaailmne finants- ja majanduskriis mõjutanud nende reaalmajandust teatud viivitusega. Nende riikide pangandus-sektorid on küll terved, kuid näevad vaeva kriisilaadsete sündmuste ärahoidmiseks, samal ajal oodatakse neilt majanduse taastumise toetamist; sellised riigid võib-olla ei soovi luua pangakriiside lahendamise riiklikke fondide ajal, kui enamik liikmesriike oleks valmis seda tegema, seda ka seetõttu, et mõnedel neist on sellised hoiuste tagamise fondid, mille pakutav kaitse on ulatuslikum hoiuste tagamise skeemide omast ja hõlmab teatavaid pangakriiside lahendamise funktsioone.

3.1.4 Komitee tervitab komisjoni teatistes KOM(2010) 579 lõplik väljendatud kavatsust uurida „hoiuste tagamise skeemide ja kriisilahendamisefondide vahelist võimalikku sünergiat”. Komitee on veendunud, et kui laiendada hoiuste tagamise fondide praeguse rahastamise alust, siis võib hoiuste tagamise ja pangakriiside lahendamise funktsioone täita üks fond, kahjustamata hoiuste tagamise skeemide ja selle fondide võimet täita fondi eesmärki, milleks on hoiustajate kaitse. See uurimus on väga sobiv neile liikmesriikidele, mille hoiuste tagamise fondidel

⁽¹⁾ Vt majandus- ja rahanduskomitee ajutine kriisiohjamine töörühm, 17. september 2010.

juba on mõned ennetavad ja pangakriiside lahendamise funktsioonid, kuna sel viisil on ühte suurde fondi koondatud mõlemad valdkonnad.

3.1.5 Komitee mõistab komisjoni üleeuroopalist pangakriiside lahendamise fondi pooldavaid argumente, samuti komisjoni muret selle loomisega kaasnevate raskuste pärast, ja on arvamusel, et praegu on selle loomine enneaegne ja praktikas teostamatu. Arvestades kaugema ja lähimineviku kogemusi, kahtleb komitee ühe üleeuroopalise pangakriiside lahendamise fondi töö tõhususes.

3.2 Pangakriiside lahendamise fondide rahastamine: maks

3.2.1 **Komisjon on seisukohal, et pangakriiside lahendamise fondide jaoks tuleks rahastada pankade maksetest või maksudest. 17. juunil 2010 jõudis Euroopa Ülemkogu kokkuleppele, et pangamaksud peaksid olema usaldusväärse kriiside lahendamise raamistiku osa ⁽²⁾ ja see peaks olema üks nende kasutuselevõttu toetavatest põhimõtetest.**

3.2.1.1 Teatistes on selgitatud, et maksu peamine eesmärk peaks olema kaasata pangad kriisi põhjustatud kulude katmiseks, leevendada süsteemiriski, piirata konkurentsi-moonutusi ja hankida rahalisi vahendeid usaldusväärse kriiside lahendamise raamistiku jaoks, kuid teatistes ei ole maksu mõistet selgelt määratletud. Ühes majandus- ja rahanduskomitee dokumendis ⁽³⁾ on mõiste „maks” määratletud kui „nõue (osalusmaks või maks) finantseerimisasutustele, millega sunnitakse neid osalema finantskriisi kulude katmises”: maksu loetakse osalusmaksuks, kui see suunatakse väljaspool riigi eelarvet asuvasse fondi, ja maksuks, kui see on osa valitsuse eelarvest. Komitee ootab, et komisjon esitaks mõiste „maks” selge määratluse.

3.2.2 **Komitee on arvamusel, et üldise kokkuleppe saavutamisel on kõige suuremaks takistuseks maksubaasi kriteeriumid ja maksumäär, ning on veendunud, et esimese sammuna tuleks kokku leppida mitmes aluspõhimõttes.** Komitee jagab komisjoni seisukohta, et maksubaas peaks vastama teatise leheküljel 8 loetletud põhimõtetele. Tuleks arvestada, et erinevate riikide finantssektorid erinevad **oma suuruse, juhtimissüsteemide, järelevalve tõhususe ja riskitaseme poolest**. Nende erinevuste alusel tuleks liikmesriikidel algselt võimaldada paindlikult erinevaid maksubaase rakendada, kuid hiljem tuleks need ühtlustada.

3.2.3 **Teatistes on esitatud seisukoht, et maksed / maksud võiksid põhineda kolmel asjal: pankade varad, pankade kohustused ning pankade kasum ja preemiad.** Bilansi varad ja kohustused kajastavad riskikaalutlusi paremini kui muud näitajad ja seetõttu on komitee arvamusel, et pankade kasum ja preemiad on maksete alusena vähem asjakohased. Esimesest kahest alusest mõlemal on oma poolt- ja vastuargumendid ja võib-olla oleks üsna kasulik kasutada mõlemat koos.

⁽²⁾ Euroopa Komisjon, siseturu ja teenuste peadirektoraat, komisjoni talituste mitteametlik dokument pangamaksude kohta arutamiseks majandus- ja rahanduskomitee koosolekul 31. augustil 2010, lk 4.

⁽³⁾ Majandus- ja rahanduskomitee, ajutine kriisiohjamine töörühm.

3.2.3.1 Pankade varad kajastavad hästi pankade riske.

Neis kajastub nii pankroti võimalik tõenäosus kui ka summa, mis võib-olla tuleks panga kriisi lahendamisele kulutada. Maksude asjakohaseks aluseks võiks pidada ka riskiga kaalutud varasid, nagu on soovitanud IMF, ⁽⁴⁾ kuna neil varadel on rahvusvahelise võrreldavuse eelis, arvestades Baseli komitee kapitalinõuete laiaulatuslikku tunnustamist. Teisest küljest kahekordistaks pankade varadel põhinev maks Baseli komitee kapitalinõudeid, sest pankade varade suhtes kehtivad riskiga kaalutud kapitalinõuded.

3.2.3.2 Komitee on veendunud, et pankade kohustused

(v.a tagatud hoiused ja pankade kapital, näiteks pankade puhul esimese taseme kapital) ja mõned bilansivälised kohustused, on tõenäoliselt kõige parem alus pankade maksete/maksude arvutamiseks ⁽⁵⁾. Need kajastavad hästi kulusid, mis tõenäoliselt tuleb katta, kui tekib vajadus panga kriisi lahendada, need on lihtsad ja ehkki teatud kattumist ei saa välistada, ei oleks nende puhul kattumine nii suur kui varadel põhineva lähenemisviisi korral ⁽⁶⁾. Võib-olla võiks välistada ka muid kohustusi: allutatud võlg, valitsuse tagatud võlg ja kontsernisisesed laenu tehingud. Meenutades, et liikmesriigid on juba võtnud kasutusele riigipõhised maksusüsteemid, mille maksubaasides on olulisi erinevusi, oleks siiski vastuvõetavam algne ühtlustatud lähenemisviis, mis põhineb kõigil kohustustel ja nende eelneval kvalitatiivsel hindamisel.

3.2.4 Komitee jagab komisjoni teatises KOM(2010) 579 lõplik väljendatud arusaama, et igasse pangakriisi lahendamise fondi peaksid laekuma maksed samas liikmesriigis tegevusluba omavatel finantseerimisasutustelt ja need maksed peaksid katma nende asutuste muudes liikmesriikides asuvaid filiaale. Seega oleksid tüürettevõtted maksukohuslased asukohariigis ja filiaalid koduriigis. Kui kõik liikmesriigid koguvad finantseerimisasutustelt makse vastavalt neile põhimõtetele, siis on võimalik kahekordse maksustamise ja konkurentsimoontuste ohtu vältida.

3.2.5 Komitee rõhutab, et maksu rakendamise ajastust tuleb hoolikalt kaaluda, võttes arvesse praegu nii pankade kui ka majanduse ees seisvaid probleeme.

Pärast rasket finantskriisi püüavad pangad tavaliselt riskist hoiduda ja ei soovi paari aasta jooksul laene väljastada, seda vaatamata riikide

⁽⁴⁾ IMF, Finantssektori õiglane ja kaalukas panus, lõpparuanne G-20-le, juuni 2010, lk 17.

⁽⁵⁾ IMF on väljendanud oma eelistust ulatuslikul kohustuste, sh mõnede bilansiväliste kohustuste valikul põhineva lähenemisviisi suhtes, millest oleks välistatud kapital ja tagatud kohustused. Ka komisjon toetas oma 20. augusti mitteametlikus dokumendis turul võetud kohustustel põhinevat lähenemisviisi. Neli liikmesriiki on juba vastu võtnud diferentseeritud kohustustel põhineva lähenemisviisi.

⁽⁶⁾ Baseli komitee ettepanekud käsitlevad pankade võetud likviidsus- ja üleminekuriiske.

valitsuste ja rahvusvaheliste organisatsioonide jõupingutustele, et julgustada neid majanduse taastumisele kaasa aitama. Samal ajal peavad pangad enda kanda võtma uute kapitali- ja likviidsusnõuete kulud. Et finantsasutused saaksid tugevdada oma kapitalibaasi, kohaneda uue reguleerimise korraga ja reaalmajandust finantseerida, peaks vastavalt komitee poolt punktis 1.4 toodud soovitudele antav üleminekuperiood olema piisavalt pikk. Keskpikas perspektiivis võib olla vajalik maksimumaara teatav kohandamine, selleks et võtta arvesse nii võimalikke muutusi õigusnormides kui ka ELi kriiside lahendamise raamistiku arengut.

3.3 Pangakriiside lahendamise fondide rakendusala ja suurus

3.3.1 Pangakriiside lahendamise fondide rakendusala ja suurus sõltuvad sellest, kuidas komisjon määratleb fondide ülesande rahastada raskustesse sattunud finantseerimisasutuste, sh pankade kriiside nõuetekohast lahendamist.

Komitee toetab komisjoni seisukohta, et fondid peaksid olema kättesaadavad pangakriiside lahendamiseks, kuid selgelt tuleks välistada fondide kasutamine finantseerimisasutuste päästmiseks. Siiski peab komitee vastuvõetamatuks seda, et komisjoni väljatöötatud kriiside lahendamise raamistik keskendub peamiselt pangandussektorile, sest investorite jaoks võivad ohtlikuks osutada kõik finantseerimisasutused, juhul kui nad võtavad suuri riske. Komitee soovib, et kriiside lahendamise raamistik hõlmaks kõiki panku ja kõiki järelevalve alla kuuluvaid finantseerimisasutusi ⁽⁷⁾ (välja arvatud kindlustusettevõtted, mille jaoks valmistatakse hetkel ette eraldi tagatisskeemi). See tagaks võrdsed konkurentsitingimused ja väldiks ka avalikkuse eksitamist, justkui peaks kriisi tekkes süüdistama vaid ühte finantssektori osa.

3.3.2 Teatises ei ole veel näidatud seda, milline peaks olema fondide maht, kuid selles on öeldud, et finantssektor peaks kandma kõik kriisi lahendamise kulud, vajadusel järeleahastamiskorra alusel. Probleem seisneb selles, kuidas arvutada riikide kaupa fondide sobiv maht. Siinkohal näeme kaht raskust: üks on see, et kõige nõrgemad süsteemid vajavad proportsionaalselt kõige suuremaid makseid, tõstatades seega küsimuse, kas konkurentsitingimused on võrdsed. Teine küsimus tekib seoses arvutustes kasutatava ajakavaga: fondide soovitava mahu arvutamisel lähtutakse praegustest ja võimalikest tulevastest olukordadest. Enne sihttaseme saavutamist võib olukord oluliselt muutuda, sundides muutma nii sihttaseme kui ka maksete suurust. Eeskirjades tuleks arvestada esialgsete tingimuste ja arvutuste võimaliku muutumisega. Lisaks, arvestades, et riskide suurus tsükli jooksul muutub, tuleks maksimumaara kohandada, muutes sellega finantsüsteemi vähem protsükliiliseks.

⁽⁷⁾ Teatises KOM(2010) 579 lõplik lubab komisjon kohaldada finantssektori kriiside lahendamise ELi raamistikku kõikidele krediidiasutustele ja mõnele investeerimisühingutele, ent ei määratle selgelt investeerimisühingute mõistet. Komitee on veendunud, et kriisilahendamisraamistikku tuleks kohaldada kõikidele järelevalve alla kuuluvatele finantseerimisasutustele.

3.4 Pangakriiside lahendamise fondide sõltumatus ja juhtimine

3.4.1 **Komitee nõustub komisjoni seisukohaga, et pangakriiside lahendamise fondid peaksid olema riikide eelarvetest lahus. Komitee nõustub, et nende tegevuse sõltumatus valitsusest tagaks, et nende kaudu rahastatakse vaid kriisilahendusmeetmeid ja mitte midagi muud.** Siiski järgivad liikmesriigid finantssektorist hangitud rahaliste vahendite eraldamisel praegu kaht erinevat lähenemisviisi. Sellised riigid nagu Saksamaa, Belgia ja Rootsi tuginevad põhimõttele, et kriiside lahendamise mehhanismi sissemaksete ja väljamaksete vahel tuleks luua selge seos. Teised riigid suunavad maksuga kogutud raha üldeelarvesse, taotlemata selle selgesõnalist seost finantssektori kriiside lahendamise raamistikuga. Selline kord, mis tekitab ootusi, mille kohaselt finantseerimisasutused võiksid saada riigilt toetust, võib ohtu seada väljapakutud raamistiku eesmärgi lahendada nõuetekohaselt raskustesse sattunud finantseerimisasutuste kriisid, välistades päästmise maksumaksjate osalusel. Komitee jagab komisjoni seisukohta, et pangakriiside lahendamise sihtotstarbeliste fondide loomine võib tuua kaasa finantssektori sõltuvuse vähenemise avaliku sektori rahastamisest ning leevendada moraalset probleemi, mis on seotud finantseerimisasutustega, mis on „liiga suured, et pankrotti minna”. Komitee on seisukohal, et nii nagu ka hoiuste tagamise fondide puhul, ei tohiks maksudega kogutud raha hallata ja kontrollida riigieelarve

eest vastutavad asutused, s.o asutused, mis vastutavad finantsstabiilsuse raamistiku haldamise eest.

3.4.2 Enne pangakriiside lahendamise fondide kohta lõpliku otsuse vastuvõtmist tuleb saada selged vastused järgmistele küsimustele.

- Kas fond on osa usaldatavusnormatiivide täitmise järeelvest?
- Kas fondi nähakse fiskaalmeetmena, mille eesmärk on paluda finantssektoril osaleda kulutatud riigi raha tagasisaamises?
- Kas tegemist on vaid fiskaalmeetmega, mille eesmärk on saavutada finantsspekulatsiooniga võitlemise abil läbi paistvam turg?

Kui komisjon peab pangakriiside lahendamise fondi pooleldi fiskaalmeetmeks ja finantsstabiilsuse raamistiku osaks, siis peaks komisjon tagama, et seda nii ka mõistetakse, sest pangakriiside lahendamise fondi nõuetekohast juhtimist ei ole võimalik tagada ilma selge ettekujutuseta selle iseloomust.

Brüssel, 16. veebruar 2011

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Staffan NILSSON